

درخواست پیشنهاد موضوع پایان نامه (دکتری)

۱- موضوع پیشنهادی:

"بررسی کارایی و اثربخشی مقررات در صنعت بیمه کشور"

۲- بیان مسئله و پیشینه تحقیق:

در سال‌های اخیر، توجه بسیار کمی به تجزیه و تحلیل مقررات و ارزیابی اثرات آن قبل و پس از تصویب شده است. مقررات اثرات مثبت و منفی زیادی بر بخش‌های مختلف صنعت بیمه از جمله محصولات و خدمات بیمه‌ای، هزینه‌های بیمه‌گر، توانگری مالی و مدیریت ریسک بیمه‌گر، منافع مصرف‌کنندگان و در نهایت رشد و توسعه صنعت بیمه می‌گذارد. یک مقررات یا سیاست تنظیمی زمانی اثربخش است که، مشکل یا مشکلاتی را که در وهله اول مقررات‌گذار را وادار به اتخاذ آن کرده است، حل کند یا حداقل کاهش دهد یا بهبود بخشد. اما در بعضی موارد ممکن است نه تنها به کاهش یا بهبود مشکل منجر نشود، بلکه هزینه‌های آن بر منافعش پیشی گیرد. در رابطه با مقررات سه نوع هزینه قابل تعریف است: (۱) هزینه‌های دولت برای تنظیم مقررات. (۲) هزینه‌های مستقیم متحمل شده توسط نهادهای تحت تنظیم برای رعایت مقررات و (۳) هزینه‌های غیرمستقیم منعکس‌کننده تحریفات بازار ناشی از مقررات. در نتیجه ارزیابی اثر مقررات یا یک سیاست تنظیمی جدید برای رشد و توسعه صنعت بیمه بسیار حائز اهمیت است. از زمان شروع رسمی بیمه‌گری در ایران با فعالیت شرکت بیمه ایران در سال ۱۳۱۴ و تصویب قانون بیمه در سال ۱۳۱۶، طی سالیان، بیش از ۱۰۰ آیین‌نامه و دستورالعمل توسط نهاد تنظیم‌گر صنعت بیمه - شورای عالی بیمه - تصویب شده و نظارت بر اجرای آنها توسط نهاد ناظر صنعت - بیمه مرکزی ج.ا.ا - انجام شده است. حال این سوال مطرح است که آیا این تعداد مقررات کارایی داشته و منجر به ایجاد اثربخشی شده است یا خیر.

به عبارتی، هدف بررسی تحلیل هزینه - فایده مقررات‌گذاری در صنعت بیمه کشور می‌باشد. طبق ادبیات موضوع، بررسی هزینه و فایده مقررات دو بعد دارد: (۱) هزینه - فایده مستقیم و غیر مستقیم، (۲) هزینه - فایده ناشی از اجرای مقررات جدید یا تطبیق با مقررات موجود.

مطالعاتی که به موضوع تحلیل هزینه و فایده مقررات‌گذاری در صنعت بیمه پرداخته‌اند، عمدتاً سه رویکرد را دنبال کرده‌اند:

• مطالعه موردی و استدلال کیفی و آمارهای توصیفی

• پیمایش مبتنی بر پرسشنامه

• مطالعات کمی با استفاده از روش‌های اقتصادسنجی، برآورد مفهومی با استفاده از مدل‌های نظری، و تخمین مرز کارایی.

موسسه PWC در پیمایشی که در سال ۲۰۱۰ برای بیمه‌گران زندگی و غیر زندگی انجام داد، هزینه‌های معرفی مقررات جدید در خصوص توانگری II در اروپا را ارزیابی نمود. نتایج این بررسی نشان داد ۴۰ درصد از بیمه‌گران بودجه کافی برای اجرای این مقررات را ندارند؛ همچنین هزینه‌های زیرساخت فناوری اطلاعات و منابع انسانی به‌عنوان هزینه‌های اصلی پیش‌بینی می‌شود.

لارسون، اشمیسر و وانگر (۲۰۱۳) با روش کمی اقتصادسنجی و مدل‌سازی، به بررسی هزینه‌های تطبیق و اجرای مقررات جدید برای بیمه‌گران زندگی و غیر زندگی و تمایل به پرداخت مازاد بیمه‌گذاران پرداختند. نتایج نشان داد اگر بیمه‌گذاران تمایل به پرداخت حق بیمه بالاتر برای سطح بالاتری از ایمنی ذیل مقررات توانگری دو داشته باشند (برای جبران هزینه مقررات‌گذاری جدید)، براساس مدل تجربی تا ۷/۸۵ درصد، براساس مدل قیمت‌گذاری اختیارات تا ۰/۰۳ درصد و براساس مدل مبتنی بر مطلوبیت تا ۰/۱۶ درصد افزایش حق بیمه قابل پذیرش است.

پرکتیشنر پنل (۲۰۱۳) طی انجام پیمایشی به صورت دو سالانه در صنعت خدمات مالی، اثربخشی مقررات و ادراک مقررات‌گذار را بررسی نموده است. نتایج نشان می‌دهد افزایش مقررات در سال ۲۰۱۰ به دلیل بحران مالی، رضایت از نهاد تنظیم‌گر را کاهش داده، ۳۷ درصد مشارکت‌کنندگان در پیمایش

درخواست پیشنهاد موضوع پایان نامه (دکتری)

تنظیم گر را نا کارآمد و ۲۴ درصد کارآمد ارزیابی نموده‌اند. افزایش هزینه، حاشیه سود پایین تر و ایجاد عدم مزیت برای بیمه‌گران خارجی از مهم‌ترین پیامدهای مقررات گذاری بوده و توصیه شده است که شدت مقررات متناسب با ریسک باشد.

۳- سوالات تحقیق

- ۱- هزینه‌های حاصل از مقررات جدید چگونه باید تعریف و اندازه‌گیری شوند؟
- ۲- منافع حاصل از مقررات جدید چگونه باید تعریف و اندازه‌گیری شوند؟
- ۳- اثربخشی مقررات جدید چگونه باید تعریف و اندازه‌گیری شود؟
- ۴- آیا منافع حاصل از مقررات بیش از هزینه‌های تحمیل شده است؟ (کارایی مقررات حاکم بر صنعت بیمه کشور چگونه است؟)
- ۵- آیا مقررات جدید می‌تواند به طور قابل توجهی منجر به حل و بهبود مشکلی که برای آن اتخاذ شده است، شود؟ (آیا مقررات حاکم بر صنعت بیمه کشور اثربخش هستند؟)

۴- مدل و روش شناسی (روش تحقیق، متغیرهای پیشنهادی مورد استفاده، جامعه و نمونه آماری و ...)

تیم تحقیق با استفاده از روش کتابخانه‌ای، مدل‌های ارزیابی کارایی و اثربخشی مقررات موجود در ادبیات را بررسی نموده و با انتخاب یا بومی‌سازی یک مدل، به بررسی کارایی و اثربخشی مقررات صنعت بیمه کشور می‌پردازد. برای انجام ارزیابی با توجه به سطح تحقیق می‌توان از روش‌های طوفان فکری و تحقیق پیمایشی نیز استفاده نمود.

در مطالعات مختلف، سنجه‌های مختلفی برای ارزیابی هزینه و منافع مقررات گذاری تبیین شده است. ابتدا از طریق مرور ادبیات، بایستی این هزینه‌ها و منافع احصا و با روش‌های مختلف تحلیل هزینه-فایده، کارایی مقررات گذاری در صنعت بیمه ایران ارزیابی شود.

مطالعه الینگ و پانکوک (۲۰۱۶) مرجع مناسبی برای روش تحقیق می‌باشد؛ ضمن اینکه در این مطالعه به سایر مطالعات این حوزه و روش‌های مورد استفاده آنها اشاره شده است. حسب این مطالعه، روش تحقیق به شرح زیر پیشنهاد می‌شود:

مرحله اول) شناسایی منافع و هزینه‌های مقررات گذاری در صنعت بیمه براساس ادبیات موجود؛

مرحله دوم) نظرسنجی از خبرگان با استفاده از یک پرسشنامه برای اولویت‌بندی و انتخاب هزینه‌ها و منافع نهایی؛

مرحله سوم) آزمون فرضیه‌های تحقیق شامل:

۱- فرضیه تناسب مقررات برحسب انواع بیمه‌گران (عمومی/تخصصی، مستقیم/اتکایی، ملی/بین‌المللی) که براساس هزینه‌ها تعریف می‌شود.

۲- فرضیه تفاوت در اشکال سازمانی که براساس منافع مقررات گذاری تعریف می‌شود.

مرحله چهارم) براساس یک مدل رگرسیونی چند متغیره، تاثیر مولفه‌های مختلف بر هزینه‌های مقررات گذاری و در نتیجه، فرضیه‌ها آزمون می‌شوند که

متغیر وابسته، برداری از هزینه‌های اجرا و انطباق مقررات است. برای هزینه و منافع درک شده، از یک مدل پروبیت رتبه‌بندی شده (Ordered Probit) استفاده می‌شود.

درخواست پیشنهاد موضوع پایان نامه (دکتری)

مرحله پنجم) در نهایت، هزینه‌ها و منافع در یک مدل رگرسیونی کلاس پنهان (Latent) با متغیرهای کمکی ترکیب می‌شوند تا نمایه شرکت‌های بیمه در تحلیل هزینه و فایده مشخص شود.

۵- مقاله مرجع لاتین

استفاده از منابع زیر در اجرای تحقیق پیشنهاد می‌شوند:

- Coglianese, C. (2012). Measuring Regulatory Performance, Evaluating the Impact of Regulation and Regulatory Policy. OECD. Expert Paper No. 1.

- Eling, M. & Pankoke, D. (2016). Costs and Benefits of Financial Regulation: An Empirical Assessment for Insurance Companies. The Geneva Papers on Risk and Insurance. Issues and Practice, 41(4).

-Eling, M. (2021). Insurance Regulation in Europe: An Analysis of Effectiveness and Efficiency. Journal of Insurance Regulation, 40(3).

-Samwel, O., (2009). AN EVALUATION OF THE EFFECTIVENESS OF STATE REGULATION OF THE INSURANCE INDUSTRY IN KENYA. A Management Research Project submitted in partial fulfillment of the requirements for the Degree of Masters of Business Administration.

۶- نوآوری:

با توجه به حرکت صنعت بیمه کشورهای مختلف به‌ویژه کشورهای توسعه یافته به سمت مقررات گذاری اصول محور، و همچنین حاکمیت نظارت قاعده محور در صنعت بیمه ایران، این سوال اساسی مطرح می‌شود که آیا این حجم از مقررات تنظیم شده در صنعت بیمه، کارایی و اثربخشی دارد؟ تاکنون چنین تحقیقی در کشور انجام نشده و در نوع خود یکتا می‌باشد.

انجام این تحقیق به دانشجویان دکتری رشته اقتصاد، مدیریت مالی و بازرگانی پیشنهاد می‌شود.

۷- اطلاعات تماس پیشنهاددهنده:

نام و نام خانوادگی عضو هیئت علمی: لیلی نیاکان

سمت: هیات علمی گروه پژوهشی عمومی بیمه، پژوهشگاه بیمه

پست الکترونیکی: niakan@irc.ac.ir

شماره تماس: ۰۲۱۲۲۰۶۶۰۶۳-۰۹۱۲۵۹۰۶۰۳۲